

Gyümölcsstermesztésünk jelenlegi helyzete

A gyümölcsfélék:

- fásszárú (kivéve a szamóca),**
- több éves,**
- nyersen vagy feldolgozva élvezettel
fogyasztható**
- nagy beruházási igényű, fajlagos költségű és
fajlagos jövedelmű
növények.**

Földrajzi termesztetőség szerint
mérsékelt égövi
szubtrópusi
trópusi

Maximális telepítési költségek (MFt/ha)

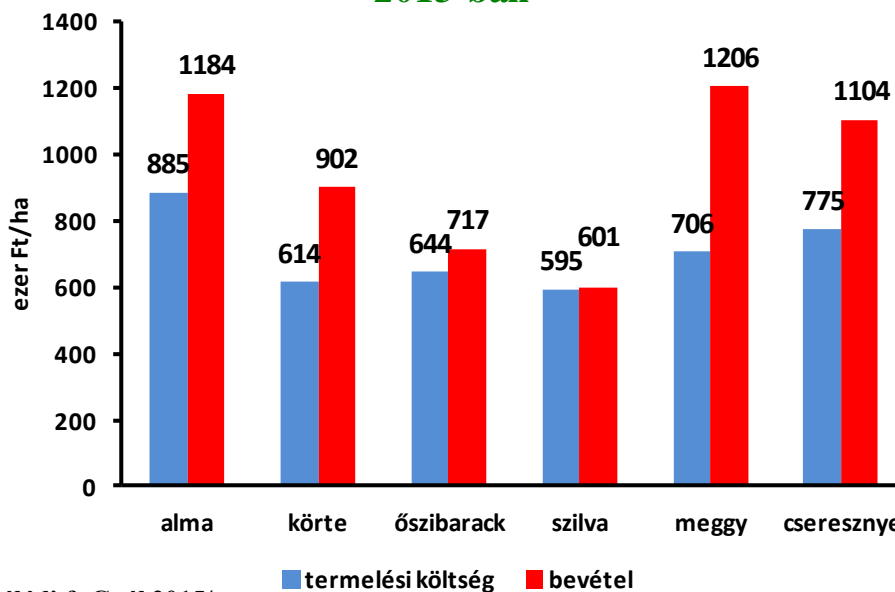
• Alma	4,3 – 8,0	• Köszméte	3,7
• Körte	3,7 – 6,0	• Ribiszke	3,6
• Birs	2,1	• Bodza	1,7
• Szilva	4,2	• Dió	2,1
• Őszi	3,4	• Mogyoró	1,7
• Kajszi	3,1 – 3,8	• Mandula	2,3
• Szamóca	4,4	• Gesztenye	2,1
• Málna	6,5	• Csemegeszőlő	3,5
• Szeder	3,0		

(35/2010 FVM)

Telepítési költségek (VP-2-4.1.3.2.-16)

- Tervek 5 x 250 e. Ft
- Kivágás 200 e. Ft/ha
- Talajelőkészítés 300 e. Ft/ha
- Feltöltő trágyázás 500 e. Ft/ha
- Oltvány 800 – 5.000 Ft/db
- Ültetés 140 Ft/tő
- Kerítés 1.500 Ft/m
- Egyszerű támrendszer 1.500 e. Ft/ha
- Fóliás talajtakarás 40 e. Ft/ha
- Agroszövetes takarás 150 Ft/m²
- Mikro öntözőrendszer 700 e. Ft/ha
- Tápoldatozó 500 e. Ft

Egyes gyümölcsfajok átlagos termelési költsége 2013-ban

/Béládi & Gaál 2015/

A gyümölcsstermesztés általános jellemzői

- nagy faj- és fajtaválaszték
- hosszú tenyészidejű növények (állókultúrák, kivéve szamóca)
- kisebb alkalmazkodóképesség
- intenzív, integrált technológiai elemek előretörése
- fajspecifikus termesztéstechnológia
- részben gépesíthető, de egyes munkálatoknak magas a kézimunka igénye
- nagy termelési érték
- jelentős népességeltartó képesség

A világ gyümölcsstermesztése

	M ha	M t	t/ha
Világ	59,4	674	11,3
Afrika	11,1	91	8,3
Amerika	8,9	147	16,7
Ázsia	31,6	356	11,3
Óceánia	0,6	7	11,3
Európa	7,2	73	9,7
EU	5,7	62	10,9

FAOSTAT 2013

A világ legfontosabb gyümölcsnövényei

	Világ	EU
Banán	15,8%	0,8%
Alma	11,9%	18,9%
Szőlő	11,4%	42,6%
Narancs	10,5%	9,9%
Mangó	6,5%	-
Főzőbanán	5,6%	-
Mandarin	4,2%	5,0%
Körte	3,7%	4,1%
Ananász	3,6%	0,0%
Őszibarack	3,2%	6,1%
Citrom	2,3%	1,8%
Papaja	1,8%	-
Szilva	1,7%	2,4%

FAOSTAT 2013

Az EU legnagyobb gyümölcsstermelői

	összes	szőlő nélkül	és melegérviek nélkül
• Olaszó.	25,6%	24,6%	22,0%
• Lengyelo.	7,2%	11,8%	18,2%
• Spanyolo.	25,8%	26,7%	11,7%
• Franciaó.	14,3%	7,4%	10,9%
• Németo.	4,7%	4,1%	6,4%
• Görögo.	6,3%	7,5%	6,0%
• Románia	3,5%	3,5%	5,2%
• Magyaro.	2,2%	2,5%	3,9%
• Ausztria	2,1%	2,5%	3,9%
• Portugália	2,9%	2,3%	1,8%

FAOSTAT 2012

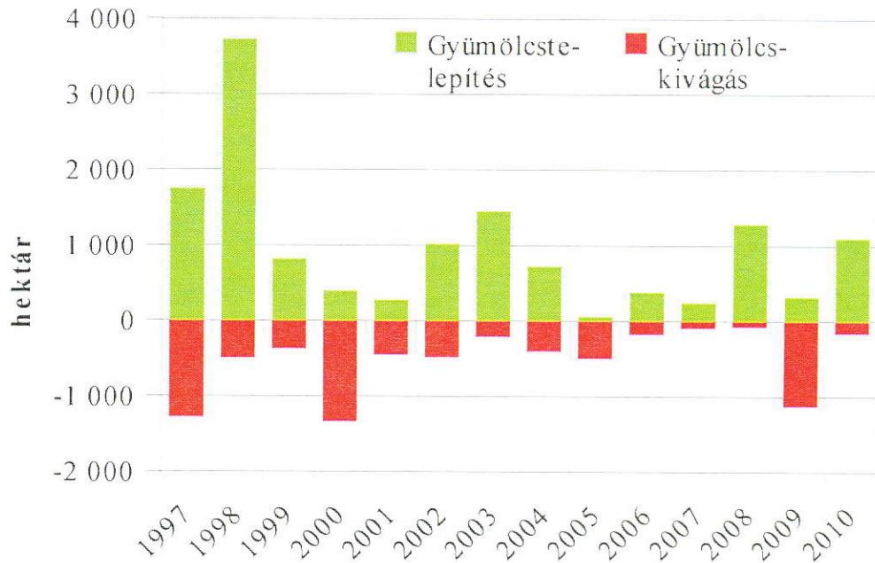
Gyümölcsstermesztésünk jelenlegi helyzete 1.

- 80 ezer ha termő ültetvény, ebből 30 e. ha korszerű
- Termésmennyiség: jobb években kb.800-900 ezer t

2003	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14
788	1.000	727	810	433	930	893	769	553	999	886	1.293
- 50% feldolgozás, 10% friss export (Németo. Skan-, dinávia, Örszø.), 40% belföldi friss fogyasztás
- Hazai gyümölcsfogyasztás kb. 60 kg/fő/év
- Átlag 80 (60-120) Mrd Ft termelési érték, Mg. kb. 4%-a
- Fontosabb fajok: alma (túl magas részarány), meggy, szilva, dió, kajszi
- Friss gyümölcs külker egyenlege kb. +10 Mrd Ft
- Öntözés aránya 15-20% (cél a 80%)
- Integrált stermesztés aránya 30% (cél a 80%)

Gyümölcs ültetvény telepítés és kivágás az elmúlt években

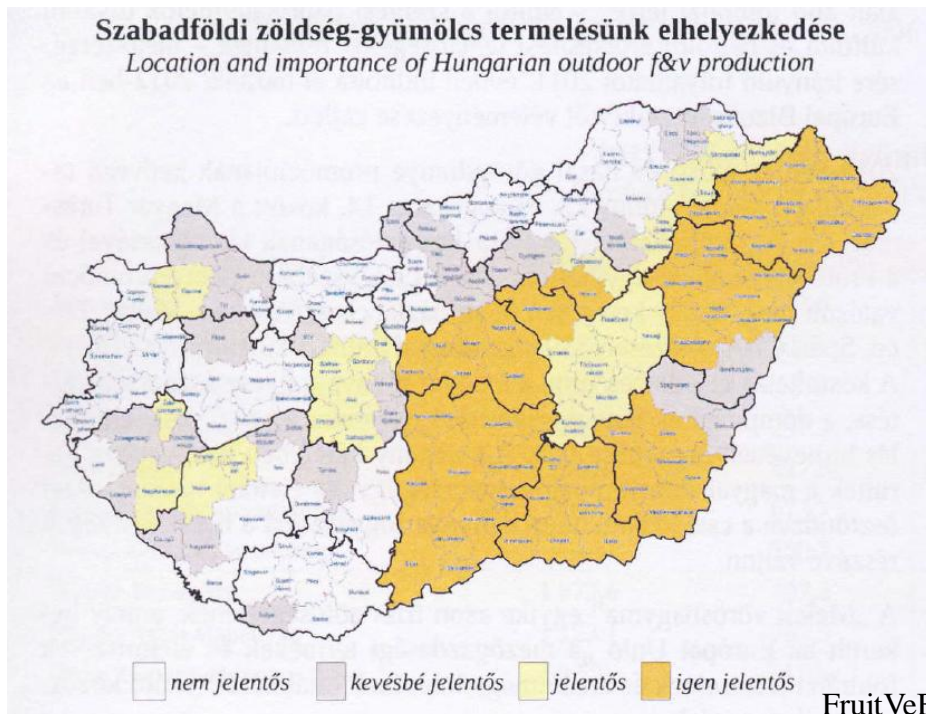
New fruit plantations and grubbing up in previous years

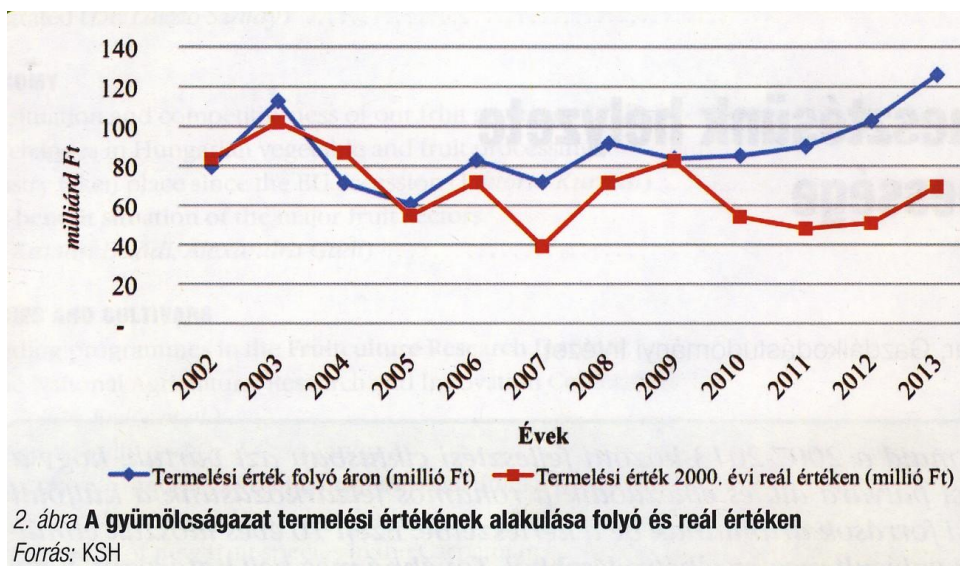
FruitVeB

Szabadföldi zöldség-gyümölcs termelésünk elhelyezkedése

Location and importance of Hungarian outdoor f&v production

FruitVeB

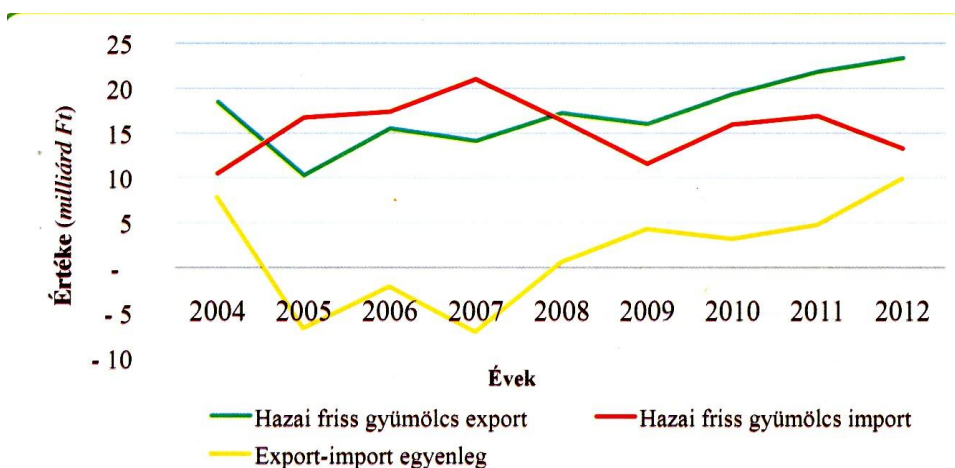
/Apáti, 2015/

Gyümölcsfaj	A nyereséges termelés minimuma (t/ha)	A gazdaságos termelés minimuma (t/ha)	A jó színvonalú hazai üzemek hozama (t/ha)
Alma	22-30	40-50	30-50
Körte	10-15	20-30	15-25
Birs	8-10	13-18	12-20
Meggy	7-10	15-20	12-18
Cseresznye	4-6	8-12	6-12
Őszibarack	10-15	15-25	20-30
Kajsziabarack	6-8	15-20	15-20
Szilva	15-20	25-30	20-40
Bodza	3-5	8-10	7-12
Szamóca	8-11	12-15	10-30
Piros ribiszke	4-5	8-10	6-10
Fekete ribiszke	2-3	4-6	1-3
Málna	4-8	7-12	8-10
Szeder	8-12	15-20	12-14

/Apáti, 2015/

	hektár	arány	tendencia	ezer t	arány	külker egyenleg
alma	29927	36,4%	↓	593,9	66,2%	exp
körte	2615	3,2%	↓	32,3	3,6%	imp
cseresznye	2170	2,6%	↑	12,2	1,4%	exp
meggy	14743	18,0%	↑	69,0	7,7%	exp
kajsz	4356	5,3%	→	25,0	2,8%	exp
őszibarack	4491	5,5%	↓	40,5	4,5%	imp
szilva	7519	9,2%	→	65,8	7,3%	exp
szamóca	676	0,8%	↑	7,0	0,8%	imp
málna	526	0,6%	↓	1,7	0,2%	imp
szeder	298	0,4%	↓	2,1	0,2%	imp
egres	174	0,2%	↓	0,9	0,1%	exp
ribiszke	1275	1,6%	→	7,0	0,8%	exp
bodza	4457	5,4%	↑	11,7	1,3%	exp
dió	5735	7,0%	↑	7,7	0,9%	exp
egyéb	3168	3,9%	↑	20,8	2,3%	exp
összesen	82129			898		

/FruitVeB adatok – 2010-15 átlag/

3. ábra A hazai termelésű friss (nyers) gyümölcsök export és import áruértéke, valamint egyenlege (délgyümölcsök és feldolgozóipari termékek nélkül)

Forrás: KSH, Fruitveb

/Apáti, 2015/

Gyümölcsstermesztésünk jelenlegi helyzete 2.

- Sok a korszerűtlen, rossz helyen lévő vagy idős ültetvény
- Faiskolai termesztés alacsony színvonalú
- Korszerűtlen fajtaválaszték, korszerűtlen géppark
- Hazai technológiai kutatás és szaktanácsadás hiánya
- Alacsony termésátlagok; kérdéses minőség
- (szakképzett) Munkaerő hiánya
- Versenyképes (nagy mennyiségű, homogén, ütemezetten leszállított) árualapok hiánya
- Elégtelen (hűtő)tároló kapacitás
- Fejlesztésre szoruló post-harvest és marketing
- Nagyon heterogén színvonal + kontraproduktív támogatási rendszer → piaci letisztulás nagyon lassú
- Termelés, piac és feldolgozás összhangja nem megfelelő, sok az érdekellentét
- Feldolgozóiparban 2 faj dominál (alma, meggy)

Az előrelépés érdekében elvégzendő feladatok 1.

- Ágazati stratégia következetes végig vitele
- Szakszerű termőhelyválasztás az új ültetvényeknél
- Fajta és szaporítóanyag háttér megerősítése
- Ártermelés és szociális termelés elválasztása
- Frisspiaci és ipari célú termesztés különválasztása
- Kiszámítható, fejlődést generáló támogatási rendszer
- Korszerű ültetvények területének növelése (60 e. ha)
- Öntözés arányának növelése

Az előrelépés érdekében elvégzendő feladatok 2.

- **Kutatás és szaktanácsadás újjászervezése**
- **Az IFP (Integrated Fruit Production) általánossá tétele**
- **Termésátlagok, termésbiztonság, tervezhetőség növelése a technológia fejlesztése által**
- **Jó minőségű, prémium termékek arányának növelése**
- **Betakarítási/kínálati szezon széthúzása**
- **Integrációk ösztönzése → versenyképes árualapok kialakítása**
- **Post-harvest tevékenységek fejlesztése**
- **A magyar áruk fogyasztásának ösztönzése, agresszív bel- és külföldi közösségi marketing**